

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum voluntas moueatur à corporibus cœlestibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

duobus articulis, dum docet voluntatem se tantum mouere ad electionem; ad intentionem vero moueri ab exteriori principio?

in appetitu inferiori excitentur; qui affectus sunt causa, cur ratio variè apprehendat, & consequenter voluntas variè afficiatur.

Explicatur D. Thomas.

Respondet, D. Thomas existimabat non proprie aliquid à seipso moueri, nisi illum motum mediante aliqua virtute distinctà, in se produceret; ne videlicet cogeretur admittere idem esse actu & potestate, agens & patiens respectu eiusdem, & secundum idem. Vnde maluit dicere, voluntatem moueri ab aliquo externo principio, scilicet à Deo, ad primos suos actus, quam à seipsa: nam non causat illos in se mediante aliqua alià virtute, seu inclinatione in ipsa existente. Fateretur autem illam moueri à seipsa ad actiones secundas, id est, ad electionem mediourum; quia producit illas mediante alia virtute, scilicet ex vi intentionis in ipsa existentis. Itaque potius est hęc quaestio cum D. Thoma de modo loquendi, quam de re ipsa. Sed quod ad modum loquendi attinet, vt proprie dicatur aliquid se mouere, non est necessarium vim mouendi esse distinctam, ab eo, quod mouet & mouetur. Nam Angeli proprie seipsos mouere dicuntur, dum locum mutant; tamen id faciunt per vim sibi naturalem. Vide supra art. 1. dub. 3. huius quaestionis. Verum tamen est magis apparere quo modo res ipsam moueat, quando est aliqua distinctio inter mouens & virtutem mouendi. Reliqua quę hęc dici possent, pertinent ad art. 6.

ARTICVLVS VI.

Virum voluntas moueatur à Deo, sicut ab exteriori principio?

Respondetur vnicà Conclusionē, voluntatem moueri à solo Deo, tamquam à principio externo motus.

Probat, quia omnis motus voluntatis debet procedere ab ipsa voluntate, tamquam à principio intrinseco; sicut omnis motus naturalis à natura, vt à principio intrinseco: ergo nihil extrinsecum voluntati potest esse causa efficiens motus voluntatis, nisi quod est causa ipsius voluntatis; sicut nihil extrinsecum potest esse causa motus naturalis, nisi quod est causa naturæ: atqui solus Deus est causa voluntatis: (tum quia solus creat animam rationalem, cuius vis est voluntas; tum quia voluntas inclinatur in bonum vniuersale; inclinatio autem in bonum vniuersale, non potest imprimi nisi à causa vniuersali;) ergo solus Deus mouet voluntatem ad exercitium actus, tamquam principium extrinsecum.

Notandum, D. Thomam hęc loqui de motione voluntatis ad primos actus, scilicet ad amorem & intentionem finis, vt colligitur ex art. 4. Nam ad electionem mediourum ipsa seipsam mouet, vt ostendit artic. 3.

ARTICVLVS V.

Virum voluntas moueatur à corporibus caelestibus?

Prima Conclusio, Voluntas non potest directe moueri à corporibus caelestibus, quasi ipsa possit aliquid immediate voluntati imprimere. Ratio est; quia ipsa est spiritualis, corpus autem non potest vi sua in spiritum agere. Confirmatur, quia ipsa non est capax nisi motionis spiritualis: atqui corpus non potest efficere impressionem spiritalem. Vide D. Thomam 1. p. q. 115. & 116. & lib. 3. contra Gentes c. 84. & 85. & D. Augustinum lib. 2. de Genesi ad literam, c. 16. 17. & de doctrina Christiana c. 21. vsque ad 29.

Secunda Conclusio, Potest tamen voluntas indirecte aliquo modo moueri à corporibus caelestibus; scilicet ex parte obiecti, quatenus illa corpora variè afficiendo corpus humanum, possunt efficere, vt aliquid apprehendatur tamquam conueniens vel disconueniens.

Notandum est, corpora caelestia non habere vllam vim mouendi voluntatem humanam, nisi mediante motu appetitus sensitui: vnde non possunt amplius mouere voluntatem, quam appetitus sensitus. Itaque non possunt illi inferre necessitatem, vt volebant Astrologi, contra quos agit Picus Mirandula. Ratio est; quia corpora caelestia non possunt agere directe, nisi in corpus humanum, in humores, & spiritus; v.g. inducendo temperamentum melancholicum, phlegmaticum, sanguineum, cholericum (quæ quatuor temperamenta rursum infinitis modis inter se variari & misceri possunt) ratione quorum fit, vt idem obiectum à diuersis variè per imaginationem apprehendatur; ac proinde varij affectus

D. V. B. I. V. M. I.

Quot, & quibus modis Voluntas moueatur à Deo?

Respondet, Generatim quinque modis Deus voluntatem mouet.

Primo, Mouet voluntatem quatenus est auctor voluntatis, qui naturam eius ad tales actus instituit, & assidue suo influxu conseruat; qui enim dat inclinationem ad actum, est causa actus, iuxta Philosophos. Sic qui imprimit sagittæ impetum, est causa motus. Sic sol vapores trahit sursum; quia leuitatem imprimit, vnde sequitur motus sursum.

Secundo, Quatenus concurrat ad actum voluntatis, sive vt influit in illum: (nulla enim creatura potest operari, nisi Deo intime cooperante;) sicut enim assidue à Deo pendet secundum suum esse, ita etiam pendet secundum operationem. Itaque cum Deus per suam cooperationem fit causa vniuersalis omnis motus voluntatis, voluntas in omni motu quodammodo à Deo mouetur, tamquam à causa ad motum cooperante.

Aduerte tamen, hoc non esse proprie mouere voluntatem ad exercitium actus; tum quia concursus Dei non tendit immediate in ipsam potentiam voluntatis, quasi in ipsa debeat aliquid preuium fieri, v.g. aliqua determinatio vt actum suum producat; sed immediate tendit in ipsum actum: tum quia concursus Dei est vniuersalis, & secundum se indeterminatus ad hanc vel illam speciem

35 Non dicitur.

Sed indirec.

Quomodo corpora caelestia moueant hominum voluntates.

Ex Choro.

39 Quinque modis Deus voluntatem mouet.

1. Quatenus naturam formant.

2. Quatenus in actu influit.

Per hunc influxum non mouetur voluntas ad exercitium actus.